

ה' בשבט, התשע"ג

16 ינואר 2013

מס' חוזר: 3/13

הנדון: שגרת משלוח תבדידים לבדיקות אפידמיולוגיה מולקולארית של לגיונלה

תת יחידה מפיצה: לשכת ראש שירות

מילות מפתח: מחלת הלגיונריס, מעבדות, בריאות הציבור

א. **מטרה:** קביעת נוהל עבודה להעברת תבדידי חיידק הלגיונלה ממעבדות מים למעבדה המרכזית

ב. **תחולה:** מיידיית

ג. **רקע:**

1. השירות לאפידמיולוגיה מולקולארית של לגיונלה הפועל במסגרת היחידה המולקולארית במעבדות המרכזיות של משרד הבריאות מבצעת סיווג מולקולרי מבוסס ריצוף (subtyping) לתבדידי לגיונלה קליניים וסביבתיים לצורך ניתוח האפידמיולוגיה המולקולארית של המחלה בשגרה וניתוח קשר חולה-סביבה במקרי תחלואה או התפרצות.
2. לצורך כך ישנה חשיבות להעברה שגרתית של תבדידים לצורך סיווג, הן בהקשר של תחלואה והן תבדידים המייצגים את המגוון הביולוגי של חיידקי לגיונלה בישראל על מנת ליצור מאגר מידע אפידמיולוגי-מולקולרי.
3. עפ"י פניית מח' המעבדות מה- 5 לספטמבר 2012, הוקם בנק גזעים לאומי ללגיונלה במעבדות המרכזיות בירושלים (סימוכין: 45022112).
4. מדיניות השימוש בשירות המולקולארי לרבות ההוריות למשלוח ומשמעות הנתונים לבריאות הציבור נבחנת ע"י התכנית הלאומית למניעת לגיונלוזיס ותפורסם בהמשך במסגרת חוזר ראש שירותי בריאות הציבור בנושא 'נוהל חקירת מקרי לגיונלוזיס'.
5. מטרת מסמך זה להנחות את משלוח תבדידי הלגיונלה לסיווג מולקולרי עד להסדרה בחוזר כנ"ל.

ד. ההנחיה :

1. יש להעביר לבדיקת סיווג מולקולארית את כל תבדידי הלגיונלה בהתאם לפירוט הבא :

(א) כל תבדיד קליני בהקשר של לגיונלוזיס או מחלת הלגיונריס ;
(ב) כל תבדיד סביבתי בהקשר של חקירה אפידמיולוגית של תחלואה (לרבות זנים או סרוטיפים או מורפוטיפים שונים המאובחנים בדגימה או דגימות אשר נבדקו סביב מקרה תחלואה וללא תלות בכמות המושבות) ;

(ג) אחד מכל חמישה תבדידים סביבתיים מבדיקות פיקוח חריגות (כל צמיחה מבריכות זרמים וכל צמיחה מעל 1000 מושבות מדגימות מי שתיה) ; אין צורך לשלוח תבדידים זהים שבודדו ממקורות שונים או בדגימות חוזרות או עוקבות במסגרת סדרת דגימות לצורך פיקוח אלא להסתפק בדגימה מייצגת עפ"י שיקול דעת המעבדה השולחת.

(ד) כל תבדיד לגיונלה אשר אינו מוגדר כ- *L. pneumophila* (במידה והמעבדה הגדירה את מין החיידק).

2. כמו כן יש להעביר כלל התבדידים היסטוריים השמורים במעבדות אשר עונים להגדרות אלה.

3. אופן שליחת התבדידים :

(א) העברת כל המידע הנדרש באמצעות מילוי טופס משלוח לתבדיד קליני או סביבתי (טופס ייעודי אשר יועבר למעבדות הרלבנטיות) ;

(ב) תרבית עם צמיחה עשירה ונקיה על מצע מקובל לגיונלה כדוגמת BCYE α או GVPC ;

(ג) סימון תאריך הזריעה וציון חד ערכי של מס' הדגימה ;

(ד) תיאום מראש עם המעבדה המקבלת : ד"ר לאה ולינסקי 0506-242449 / 02-6551809 ; lea.valinsky@moh.health.gov.il

(ה) העברה באופן בטיחותי עפ"י הנחיות שינוע דגימות ביולוגיות (נוהל המחלקה למעבדות SF-51-001/5 נוהל בטיחות לשינוע חומרים ביולוגיים זיהומיים ודגימות לאבחנה רפואית מעבדתית).

בברכה,

פרופ' איתמר גרוטו
ראש שרותי בריאות הציבור